

DI CHỨC HỒ CHÍ MINH TỔNG KẾT LỊCH SỬ, ĐỊNH HƯỚNG TƯƠNG LAI

NGUYỄN THỂ THẮNG*

Tóm tắt: Trong Di chúc thiêng liêng, Chủ tịch Hồ Chí Minh có hai tổng kết lịch sử lớn về vai trò, sức mạnh của nhân dân trong xây dựng bảo vệ Tổ quốc và sứ mệnh lịch sử của Đảng Cộng sản Việt Nam cầm quyền. Đồng thời, Người có hai định hướng lớn về mô hình tương lai của đất nước với vai trò của Đảng, của nhân dân và thế hệ trẻ Việt Nam. Những tổng kết lịch sử và định hướng tương lai có giá trị bền vững với Đảng, với nhân dân và các thế hệ đời sau của dân tộc Việt Nam

Từ khóa: Di chúc, tổng kết lịch sử, định hướng tương lai.

1. Tổng kết từ lịch sử Việt Nam về vai trò và sức mạnh nhân dân trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã vận dụng, phát triển sáng tạo truyền thống dân tộc Việt Nam và chủ nghĩa Mác - Lênin về vai trò, sức mạnh của nhân dân.

Các nhà yêu nước vĩ đại trong lịch sử dân tộc ta khẳng định: Khoan thư sức dân, làm kế sâu rễ, bền gốc là thượng sách giữ nước. Dân như nước. Chở thuyền hay lật thuyền cũng là dân. Đến Hồ Chí Minh, tinh thần yêu nước, trọng dân trong tư tưởng yêu nước đó đã được nâng lên một tầm cao mới bởi sự vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin về vai trò của nhân dân trong lịch sử. Chủ nghĩa Mác - Lênin khẳng

định: Nhân dân là chủ thể sáng tạo ra lịch sử, là lực lượng sản xuất cơ bản của mọi xã hội, sản xuất và sáng tạo ra của cải vật chất, tinh thần của xã hội, là lực lượng và động lực cơ bản của các cuộc cách mạng.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng lật đổ chế độ cũ, xây dựng xã hội mới ở Việt Nam, Hồ Chí Minh đã phát huy được vai trò và sức mạnh có tính quyết định của nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản. Người khẳng định: "Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng chứ không phải là sự nghiệp của cá nhân anh hùng nào"¹. Cái mới và sáng tạo trong tư tưởng Hồ Chí Minh là gắn sức mạnh của nhân dân với vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Khi xét nguyên nhân thắng lợi của cách mạng, vai

* Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Học viện Chính trị Khu vực I.

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 12, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011, tr. 672.

trò, công lao của nhân dân và của Đảng ta, Hồ Chí Minh chỉ rõ: "Tất cả những thắng lợi đó không phải là công lao riêng của Đảng ta. Đó là công lao chung của toàn thể đồng bào ta trong cả nước"².

Chủ tịch Hồ Chí Minh chủ trương phát huy sức mạnh của nhân dân để xây dựng, phát triển đất nước: "Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân"³. Chế độ ta là chế độ dân chủ, tức là nhân dân làm chủ. Địa vị cao nhất là dân, vì dân là chủ.

Trong *Di chúc*, Hồ Chí Minh đã thể hiện một tình thương to lớn và sự thông cảm sâu sắc với hoàn cảnh sống của nhân dân Việt Nam từ trước cho tới nay. "Nhân dân lao động ta ở miền xuôi cũng như ở miền núi, đã bao đời chịu đựng gian khổ bị chế độ phong kiến và thực dân áp bức bóc lột, lại kinh qua nhiều năm chiến tranh"⁴.

Đi ra thế giới, hiểu biết sâu sắc đất nước, con người nhiều nơi trên thế giới, trở về Hồ Chí Minh càng hiểu rõ hơn đất nước, con người Việt Nam, thấy rõ những ưu điểm quý giá của nhân dân ta. Do vậy, Hồ Chí Minh khẳng định: "Nhân dân ta rất anh hùng, dũng cảm, hăng hái, cần cù"⁵. Những phẩm chất quý giá đó vốn luôn tiềm ẩn trong lòng nhân dân Việt Nam, song chưa được khơi dậy đầy đủ trong các phong trào yêu nước chống đế quốc và phong kiến trước khi Đảng ta ra đời. Chính vì thế, các phong trào

yêu nước đó cuối cùng đều thất bại. Sức mạnh, vai trò quyết định thắng lợi của nhân dân chỉ xuất hiện khi được giác ngộ, đoàn kết dưới sự lãnh đạo của một Đảng cách mạng. Điều đó đã xuất hiện khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời vào ngày 3-2-1930 do Hồ Chí Minh sáng lập. Trong *Di chúc*, tổng kết lịch sử Hồ Chí Minh chỉ rõ: "Từ ngày có Đảng, nhân dân ta luôn luôn đi theo Đảng, rất trung thành với Đảng"⁶. Đảng đã lãnh đạo nhân ta tiến hành cuộc cách mạng Tháng Tám năm 1945, mở ra một thời đại mới trong lịch sử dân tộc ta. Thời đại độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội.

Khi viết *Di chúc*, cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đang ở vào giai đoạn gay go, quyết liệt. Chủ tịch Hồ Chí Minh dự đoán: Cuộc kháng chiến chống Mỹ có thể sẽ kéo dài mấy năm nữa. Đồng bào ta có thể phải hy sinh nhiều của, nhiều người. Dù sao, chúng ta phải quyết tâm đánh giặc Mỹ đến thắng lợi hoàn toàn. Đặt trọn niềm tin vào sức mạnh và vai trò của nhân dân trong xây dựng và phát triển đất nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: "Dù khó khăn gian khổ đến mấy, nhân dân ta nhất định sẽ hoàn toàn thắng lợi. Đế quốc Mỹ nhất định phải rút khỏi nước ta. Tổ quốc ta nhất định sẽ thống nhất. Đồng bào Nam, Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà. Nước ta sẽ có vinh dự lớn là một nước nhỏ mà đã anh dũng đánh thắng 2 đế quốc to - là Pháp và Mỹ; và đã góp phần xứng đáng vào phong trào giải phóng dân tộc"⁷. Thực tế lịch sử đã diễn ra đúng như niềm tin, dự đoán chính xác đồng

² Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 10, tr. 453.

³ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 617, 615.

⁴ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 612.

⁵ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 612.

⁶ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 612.

⁷ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 612.

thời là sự tổng kết sâu sắc lịch sử Việt Nam của Hồ Chí Minh.

2. Tổng kết về sứ mệnh của Đảng Cộng sản Việt Nam cầm quyền

Trước khi viết *Di chúc*, Đảng Cộng sản Việt Nam cũng như Hồ Chí Minh mới chỉ nói đến vai trò lãnh đạo của Đảng với nhân dân trong cách mạng Việt Nam. Đến *Di chúc*, cùng với khẳng định vai trò, sức mạnh của nhân dân trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc, lần đầu tiên Hồ Chí Minh khẳng định sứ mệnh cầm quyền của Đảng Cộng sản Việt Nam cho đúng với quy luật tất yếu của cách mạng Việt Nam và xu thế chính trị của thời đại ngày nay. Mỗi nước trong mỗi thời kỳ thường có một đảng chính trị cầm quyền chi phối sự phát triển của đất nước. Đảng Cộng sản Việt Nam có sứ mệnh lịch sử cầm quyền lãnh đạo nhân dân Việt Nam đi đến thắng lợi cuối cùng. Theo tổng kết của Hồ Chí Minh, Đảng cầm quyền nghĩa là Đảng vừa là người lãnh đạo, vừa là đầu tở trung thành của nhân dân. Thực hiện được quan điểm cốt lõi này thì mối quan hệ gắn bó hữu cơ giữa Đảng và Dân ngày càng bền chặt, do đó sức mạnh của nhân dân và sức mạnh của Đảng đều được củng cố, tăng lên mạnh mẽ, bởi Đảng lãnh đạo có đường lối vì dân đúng đắn, được nhân dân trung thành tin tưởng đi theo. Đảng toàn tâm, toàn ý phục vụ nhân dân như người đầu tở trung thành thì quyền làm chủ của nhân dân được phát huy mạnh mẽ hơn bao giờ hết để trở thành sức mạnh vô địch của cách mạng Việt Nam. Hồ Chí Minh khẳng định rõ trong *Di chúc*: "Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và

cán bộ phải thật sự thấm nhuần *đạo đức cách mạng*, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầu tở thật trung thành của nhân dân"⁸.

3. Định hướng hình ảnh Tổ quốc trong tương lai và sức mạnh vĩ đại của nhân dân

Trong muôn vàn tình thương yêu của Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn lại cho đồng bào, đồng chí, thì điều có giá trị định hướng lâu dài nhất cho sự phấn đấu của toàn Đảng, toàn dân ta là hình ảnh tương lai của đất nước và đích cuối cùng phải hướng tới và đi đến của dân tộc Việt Nam.

Với niềm tin mãnh liệt vào đất nước, con người Việt Nam có lịch sử hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước, Hồ Chí Minh khẳng định trong *Di chúc*:

"Còn non, còn nước, còn người,

Thắng giặc Mỹ, ta sẽ xây dựng hơn mười ngày nay!"⁹

Quả thật, sau 50 năm thực hiện *Di chúc* Hồ Chí Minh, đất nước ta đã ra khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội và tình trạng kém phát triển, trở thành nước đang phát triển có thu nhập trung bình, đang đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế. Kinh tế tăng trưởng khá, nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa từng bước hình thành, phát triển. Chính trị - xã hội ổn định; quốc phòng, an ninh được tăng cường. Văn hoá - xã hội có bước phát triển; bộ mặt đất nước và đời sống của nhân dân có nhiều thay đổi lớn lao. Sức mạnh về

⁸ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 611-612.

⁹ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 612.

mọi mặt của đất nước được nâng lên cao hơn trước nhiều lần. Độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ và chế độ xã hội chủ nghĩa được giữ vững. Quan hệ đối ngoại ngày càng mở rộng và đi vào chiều sâu; vị thế và uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế được nâng cao hơn bao giờ hết. Việt Nam đã có quan hệ ngoại giao với 189 nước thuộc tất cả châu lục và có quan hệ bình thường với tất cả nước lớn, và năm nay Việt Nam được 192/193 phiếu bầu làm Ủy viên Không thường trực Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc.

Song, giá trị định hướng thiên tài trong Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh chính là dự báo về mô hình chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam và phác thảo lý luận sự nghiệp đổi mới ở nước ta.

Mô hình xã hội mới của Việt Nam theo ước mong cháy bỏng của Hồ Chí Minh trong *Di chúc* là "Một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới"¹⁰. Đây chính là kết tinh tư tưởng của Người về độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, là sự hội tụ tinh hoa văn hóa, tư tưởng dân tộc và nhân loại, sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin vào thực tiễn Việt Nam. Những căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong *Di chúc* như một cương lĩnh chính trị cho Đảng, Nhà nước và nhân dân ta thực hiện sau cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước thắng lợi. Đó là những định hướng về quản lý xã hội như đào tạo, bồi dưỡng nguồn

nhân lực; về đổi mới công tác giáo dục, đào tạo; khôi phục và mở mang các ngành kinh tế, thực hiện phát triển kinh tế đi đôi với phát triển văn hóa; tôn trọng, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, chăm sóc đời sống của nhân dân; nhân dân chính là chủ thể sáng tạo trong sự nghiệp đổi mới; kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh của thời đại; làm cho đất nước ta đuổi kịp các nước tiên tiến trên thế giới.

Để thực hiện thành công sự nghiệp xây dựng xã hội mới đó, trong Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh thêm một lần nữa khẳng định sức mạnh vĩ đại của nhân dân. "Công việc trên đây là rất to lớn, nặng nề, và phức tạp, mà cũng là rất vẻ vang. Đây là một cuộc chiến đấu chống lại những gì đã cũ kỹ, hư hỏng, để tạo ra những cái mới mẻ, tốt tươi. Để giành lấy thắng lợi trong cuộc chiến đấu khổng lồ này cần phải động viên toàn dân, tổ chức và giáo dục toàn dân, dựa vào lực lượng vĩ đại của toàn dân"¹¹.

4. Định hướng xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam vững mạnh và sứ mệnh của tuổi trẻ Việt Nam

Không phải ngẫu nhiên mà trong Di chúc, Hồ Chí Minh đã 3 lần nói đến việc "*Sẽ đi gặp cụ Các Mác, cụ Lênin và các vị cách mạng đàn anh khác*"¹². Sự nhấn mạnh đó chính là lời nhắn nhủ đến cán bộ, đảng viên và nhân dân ta định hướng cơ bản *thứ nhất* trong công tác xây dựng Đảng. *Hãy trung thành đến cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin và truyền thống yêu nước của dân tộc Việt Nam.*

¹⁰ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 614.

¹¹ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 617.

¹² Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 615.

Kiên định chủ nghĩa Mác-Lênin, chất lượng tinh hoa tư tưởng văn hóa dân tộc và nhân loại, đề ra cương lĩnh, đường lối, chính sách đúng đắn. Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, đó vừa là một nguyên tắc cơ bản trong xây dựng Đảng về tư tưởng, chính trị, vừa là một phương thức lãnh đạo của Đảng.

Theo định hướng đó, tại Đại hội XII, Đảng ta khẳng định trong công tác xây dựng đảng hiện nay, phải chú trọng xây dựng đảng về chính trị: "Kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, vận dụng sáng tạo và phát triển phù hợp với thực tiễn Việt Nam; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đường lối đổi mới. Nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ, tính chiến đấu của toàn Đảng và của mỗi cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt các cấp; không dao động trong bất cứ tình huống nào"¹³. Để nâng cao năng lực cầm quyền của Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh, cần tiếp tục nâng cao năng lực hoạch định đường lối, chính sách phù hợp với quy luật khách quan và đặc điểm của Việt Nam, tạo bước đột phá để phát triển.

Định hướng quan trọng thứ hai trong công tác xây dựng Đảng là: Đoàn kết thống nhất về chính trị, tư tưởng, tổ chức, thường xuyên tự phê bình và phê bình trên tinh đồng chí thương yêu lẫn nhau

Lênin từng khẳng định phấn đấu cho sự thống nhất trong đảng là một sự nghiệp nghiệp vĩ đại. "Sự thống nhất và đoàn kết

trong hàng ngũ đảng, sự hoàn toàn tín nhiệm lẫn nhau giữa các đảng viên và sự đồng tâm hợp lực với nhau trong công tác thể hiện thực sự thống nhất ý chí trong đội tiên phong của giai cấp vô sản, là đặc biệt cần thiết"¹⁴. Đến Hồ Chí Minh, Người khẳng định: *Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết, thành công, thành công, đại thành công.* Để có được khối đại đoàn kết toàn dân tộc vững chắc dưới sự lãnh đạo của Đảng, thì trước hết phải có sự đoàn kết thống nhất về chính trị, tư tưởng, tổ chức trong toàn Đảng. Đoàn kết thống nhất là sức mạnh đi đến thành công. Chia rẽ bè phái là suy yếu đi tới thất bại. Cho nên trong *Di chúc*, mở đầu phần nói về Đảng, Hồ Chí Minh đã chỉ ra tầm quan trọng của đoàn kết thống nhất trong Đảng đối với toàn bộ sự nghiệp cách mạng Việt Nam: "*Trước hết nói về Đảng - Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác*"¹⁵. Do đó, Hồ Chí Minh yêu cầu mỗi cán bộ, đảng viên từ Trung ương cho đến cơ sở đều phải có trách nhiệm thực hiện đoàn kết, thống nhất như một nguyên tắc tổ chức sinh hoạt đảng, đồng thời là một phẩm chất đạo đức cần có của mỗi cán bộ, đảng viên: "*Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất*

¹³ ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2016, tr. 199.

¹⁴ V.I. Lênin: *Toàn tập*, tập 43, Nxb. Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1978, tr. 104.

¹⁵ Hồ Chí Minh: *Sổ đ*, tập 15, tr. 611.

trí của Đảng như giữ gìn con người của mắt mình"¹⁶. Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, đoàn kết trong Đảng là tiên đề quyết định xây dựng khối đoàn kết toàn dân tộc. Đoàn kết toàn dân tộc là cơ sở để đại đoàn kết quốc tế nhằm kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại. Trong *Di chúc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định cơ sở để xây dựng khối đại đoàn kết là chủ trương, đường lối của Đảng hình thành trên "Nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, có lý có tình"¹⁷.

Định hướng cơ bản thứ ba: Xây dựng Đảng về đạo đức, chống chủ nghĩa cá nhân, chống tham ô, lãng phí, quan liêu

Từ chuẩn bị thành lập Đảng, đến khi sáng lập Đảng, xây dựng và rèn luyện Đảng ta trở thành một Đảng cầm quyền cho đến khi viết *Di chúc*, mối quan tâm hàng đầu của Hồ Chí Minh là xây dựng Đảng về đạo đức. Người vạch rõ đạo đức cách mạng là cơ sở tạo nên sức mạnh, uy tín lãnh đạo của Đảng, là gốc trong công tác xây dựng Đảng Cộng sản cầm quyền. Sức có mạnh mới gánh được nặng và đi được xa, Người cách mạng phải có đạo đức cách mạng mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng. "Đảng là người, Đảng là cán bộ, là đảng viên"¹⁸. Đảng cách mạng phải có đạo đức cách mạng mới lãnh đạo được cách mạng. Đảng Cộng sản cầm quyền phải là đạo đức, là văn minh. Trong xây dựng Đảng về đạo đức, Chủ tịch Hồ Chí Minh chủ trương *Xây phải đi đôi với Chống*. Đảng cần giáo dục, *Xây dựng* những phẩm

chất đạo đức cách mạng cơ bản cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, đồng thời phải kiên quyết *Chống lại* chủ nghĩa cá nhân. Bởi chủ nghĩa cá nhân là kẻ thù hung ác nhất của chủ nghĩa xã hội và của mỗi cán bộ, đảng viên. Chỉ có đấu tranh thắng lợi với chủ nghĩa cá nhân mới có thể nâng cao được đạo đức cách mạng của mỗi cán bộ, đảng viên và Đảng Cộng sản Việt Nam mới có thể lãnh đạo thành công sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội chủ nghĩa ở nước ta.

Định hướng thứ tư: Đảng phải thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn

Tổng kết quá trình sáng lập, lãnh đạo, xây dựng Đảng ta, trong *Di Chúc*, Hồ Chí Minh đã chỉ ra một vấn đề có tính quy luật để tồn tại và phát triển Đảng, để sự nghiệp của Đảng thắng lợi. Đó là: "Theo ý tôi, việc cần phải làm trước tiên là *chỉnh đốn lại Đảng*, làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Làm được như vậy, thì dù công việc to lớn mấy, khó khăn mấy chúng ta cũng nhất định thắng lợi"¹⁹.

Theo định hướng của *Di chúc*, ngày nay, Đảng đang tăng cường xây dựng, chỉnh đốn trên những mặt cơ bản nhất nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng. Tăng cường công tác xây dựng Đảng cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức, phương thức lãnh đạo, đạo đức, lối sống. Luôn luôn chú ý để phòng và ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ;

¹⁶ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 611.

¹⁷ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 613.

¹⁸ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 12, tr. 268.

¹⁹ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 616.

Gắn liền với công tác xây dựng Đảng, một nhiệm vụ có tính chất quyết định tương lai bền vững, tươi đẹp của chế độ ta, dân tộc ta là bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên.

Đến *Di chúc*, Hồ Chí Minh đã xác định phương hướng sự nghiệp đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ thành những người thừa kế sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Người coi đó là một việc rất quan trọng và rất cần thiết. Hồ Chí Minh chỉ rõ: "Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa "hồng" vừa "chuyên"²⁰. Sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam có đi đến thắng lợi hoàn toàn hay không là phụ thuộc vào công tác đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ Việt Nam theo định hướng này.

Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, lớp người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam phải vừa "Hồng", vừa "Chuyên", có nghĩa là họ vừa phải có đạo đức cách mạng trong sáng, có lý tưởng cách mạng, vừa phải có trình độ chuyên môn nghiệp vụ cao. Thanh niên Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh hiện nay vừa phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, không ngại khó khăn, gian khổ, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân, vừa phải có trình độ văn hóa, khoa học, kỹ thuật, chuyên môn, nghiệp vụ cao và tinh thần trách nhiệm cao trong công việc.

²⁰ Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 612.

Trong Tư tưởng Hồ Chí Minh, khái niệm "Hồng" và "Chuyên" có nghĩa tương đương như Đức với Tài. Người thanh niên có chí tiến thủ cũng như cán bộ, đảng viên đều phải đủ đức, đủ tài, trong đó đức là gốc mới có thể hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ của Đảng, Nhà nước, Đoàn thể giao cho. Vừa "Hồng" vừa "Chuyên", vừa có Đức vừa có Tài chính là phương hướng phấn đấu cần thiết, quan trọng của Thanh niên cũng như của sự nghiệp đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ của Đảng ta hiện nay.

Kết luận

Chủ tịch Hồ Chí Minh với tất cả tinh hoa và khí phách của dân tộc, trí tuệ và lương tâm của thời đại đã để lại *Di chúc* với những tổng kết lịch sử và định hướng tương lai vô giá cho các thế hệ người Việt Nam. Với niềm tin sâu xa vào những khả năng to lớn của dân tộc và con người Việt Nam, *Di chúc* với tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đang tiếp tục soi đường, chỉ hướng, dẫn dắt chúng ta vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, phức tạp để cùng nhau phấn đấu, đi đến tương lai tươi sáng của dân tộc Việt Nam. ■

Tài liệu tham khảo:

1. ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2016.
2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 12, 15, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
3. V.I. Lê-nin: *Toàn tập*, tập 43, Nxb. Tiến Bộ, Mát-xcơ-va, 1978.